

بسم الله الرحمن الرحيم

شرح و تلخیص جغرافیای سوم انسانی

مخصوص دانش آموزان

ترم اول رشته انسانی

سوالات و نکات مهم

گردآورنده و طراح: سعید رضایی

دانشجو معلم کارشناسی دبیری زبان و

ادبیات فارسی

Rezaie.blog.ir

زکات علم نشر آن است (امام علی ع)

بسم الله الرحمن الرحيم

*در این نوشتار سعی شده است با سوال و جواب مطلب را به دانش آموزان انتقال بدهیم .

تقسیم‌بندی واحدهای جغرافیایی به چه منظور صورت می‌گیرد؟ شناخت بهتر و آسان‌تر و علمی‌تر کردن مطالعات و تحقیقات درباره‌ی مکان‌ها

-جغرافیدانان برای تعیین حدود یک ناحیه چه اقدامی انجام می‌دهد؟ یک یا چند معیار را در نظر گرفته و سپس با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای ناحیه را روی نقشه ترسیم می‌کند.

معیارهای ناحیه‌بندی کدامند؟ طبیعی - انسانی

-مهمترین معیارهای طبیعی ناحیه‌بندی کدامند؟ توپوگرافی - آب و هوا - خاک - پوشش گیاهی

-مهمترین معیارهای انسانی ناحیه‌بندی کدامند؟ مذهب - زبان - نوع فعالیت اقتصادی

-ناحیه‌بندی چگونه کاری است و بر چه اساسی صورت می‌گیرد؟ کاری جغرافیایی که بر اساس طرز فکر یک جغرافیدان و شیوه‌ی کار او صورت می‌گیرد.

-عامل مؤثر در انتخاب معیار برای تعیین حدود یک ناحیه چیست؟ فکر و ذهن جغرافیدان

مهمترین عامل تشکیل دهنده نواحی طبیعی کدامند؟ آب و هوا

مهمترین عناصر آب و هوایی کدامند؟ دما و بارش

سه عامل مؤثر در آب و هوای یک ناحیه چیست؟ میزان انرژی تابشی در عرض‌های جغرافیایی مختلف – فاصله از دریا – وضعیت ناهمواری‌ها

اولین و مهمترین تأثیر خورشید بر اتمسفر کدام است؟ گرم کردن هوای اطراف کره زمین به میزان مختلف

- علت تفاوت دما در عرض‌های جغرافیایی مختلف چیست؟ نحوه تابش خورشیدی

ویژگی آب و هوایی سرد کوپن کدام است؟ پوشش گیاهی درختان مخروطی، زمستان سرد، سردترین ماه

ویژگی آب و هوایی معتدل کوپن کدام است؟ جنگل‌های خزان‌دار – زمستان ملایم – سردترین ماه بن و

ویژگی آب و هوایی حاره‌ای کوپن کدام است؟ جنگل‌های حاره‌ای – فقدان زمستان – دما در تمام سال بالای

ویژگی آب و هوایی خشک کوپن کدام است؟ نامناسب برای رشد درخت – کمبود بارش -

ویژگی آب و هوایی قطبی کوپن کدام است؟ عدم رویش درخت به علت سرما – فقدان تابستان – هیچ ماهی بالای 10 درجه نیست -

سه ناحیه‌ی کلی آب هوایی را بر اساس تابش خورشید نام ببرید؟ گرم – معتدل - سرد

-دماي میانگین سالانه بالای 20 درجه مربوط به چه نوع آب و هوایی است؟ گرم

دماي میانگین سالانه 8-20 درجه مربوط به چه نوع آب و هوایی است؟ معتدل

دماي میانگین سالانه کمتر از 8 درجه مربوط به چه نوع آب و هوایی است؟ سرد

چرا در محیط باز فشار هوای سرد بیشتر است؟ در اثر گرما مولکول‌های هوا از هم دور شده و تراکم مولکولی کاهش می‌یابد که نتیجه‌ی آن کمتر شدن تعداد ذرات در حجم معین است.

فشار هوا در سطح قاره‌ها چگونه است؟ در شب‌ها و زمستان بیشتر از روزها و تابستان است.

-پیامد اختلاف فشار بین دو ناحیه چیست؟ چرا؟ وزش باد، زیرا هوای سرد سنگین‌تر و فشار بیشتری دارد.

- علت پیدایش مرکز پرفشار و کمفشار متوالی در زمین چیست؟ چرخش زمین به دور خود

- وجود کمربندهای متوالی پرفشار و کمفشار چه مسأله‌ای را به وجود می‌آورد؟ ایجاد بادهای ثابت جهانی

علت بارندگی زیاد در عرض‌های 40 تا 50 درجه چیست؟ برخورد بادهای مخالف نواحی قطبی و معتدله.

- معیارهای تقسیم‌بندی آب و هوایی کوپن چیست؟ بر اساس بارش، دمای ماهانه و سالانه و تأثیر آب و هوا در پوشش گیاهی.

- بخش زنده‌ی محیط زمین را چه می‌نامند؟ بیوسفر.

- گیاهان و جانوران چگونه با هم ارتباط برقرار می‌کنند؟ از طریق مبادله‌ی ماده و انرژی ناشی از خورشید

چرا گیاهان سبز تولیدکنندگان اصلی و مهم‌ترین بخش زنجیره‌ی غذایی به شمار می‌روند؟ زیرا از طریق عمل فتوسنتز غذاسازی می‌کنند و جانوران دیگر به آن‌ها وابسته‌اند.

در جغرافیای زیستی چه مسائلی مورد مطالعه قرار می‌گیرد؟ پراکندگی گونه‌های گیاهی و جانوری.

تأثیر فراوانی بارش در نواحی استوایی و کمبود بارش در نواحی عرض‌های بالا چیست؟
درختان متنوع با ارتفاع زیاد تبدیل به درختان کوتاه قد می‌شوند.

عوامل مؤثر در پراکندگی گیاهان و جانوران کدام‌اند و از این میان کدام یک مهم‌تر است؟ آب
و هوا، خاک، ارتفاع (آب و هوا مهم‌تر است).

خاک چیست؟ محصول نهایی هوازدگی و تخریب فیزیکی و شیمیایی سنگ‌ها.

هوموس چیست؟ به گیاهخاک یا بخش آلی خاک می‌گویند که حاصل باقیمانده گیاهان و اجساد
جانوران پوسیده است.

انواع خاک را نام ببرید؟ قطبی و نیمه سردسیر – معتدل – مرطوب استوایی - بیابانی

-چند عامل مؤثر در تغییر نواحی مختلف خاک؟ قابلیت کشاورزی داشتن – محل تشکیل –
ترکیب شیمیایی

خاک‌های نواحی قطبی در کدام قسمت جهان مشاهده می‌گردد؟ شمال کانادا – اروپا و آسیا
پوشش گیاهی نواحی قطبی کدام است؟ جنگل‌های مخروطی

خاک لاتریت از نظر رنگ چگونه است؟ زرد یا قرمز

خاك چرنوزيوم در کدام نواحي جهان ديده مي‌شود؟ جنوب روسيه – ناحيه‌ي پامپاي آرژانتين – پيري در آمريكاي شمالي

بهترين خاك کدام است و دليل آن؟ چرنوزيوم – به علت داشتن هوموس زياد

عيب خاك نواحي قطبي چيست؟ چرا؟ فقير بودن از نظر هوموس و تركيبات كربني به دليل يخ‌بندان و كند شدن عمل تجزيه

يك ويژگي مثبت و يك ويژگي منفي خاك بيابان چيست؟ مثبت، غني بودن مواد كاني – منفي: فقير بودن مواد آلي

-چرا فشار هوا در سطح قاره‌ها در شب‌ها و زمستان بيش‌تر از روزها و تابستان است؟
زيرا در شب‌ها و در زمستان هوا نسبت به روزها و تابستان سردتر بوده و تراكم مولكولي هوا در واحد حجم بيش‌تر مي‌شود.

عوامل تشكيل دهنده‌ي خاك؟ سنگ اوليه – اقليم – شيب زمين – زمان تشكيل – زندگي گياهان و جانوري

نام خاك ناحيه‌ي قطبي؟ پودزول

اكوسيستم چيست؟ به مجموعه‌اي از موجودات زنده و محيط فيزيكي غير زنده كه با هم در ارتباط هستند.

دلیل مشکل بودن تعیین مرز نواحی جانوری؟ مهاجرت و جابه‌جایی دائم جانوران

ناحیه‌بندی یعنی چه؟ تقسیم‌بندی یک فضای جغرافیایی به واحدهای کوچک‌تر بر اساس معیارهای مختلف

بیشترین تعداد و تنوع گونه‌ها مربوط به کدام زیست‌بوم است؟ استوا

نواحی انسانی چگونه پدید می‌آیند؟

1- منظور از نظریه‌ی جبر محیطی چیست؟ اعتقاد به نقش تعیین‌کننده محیط طبیعی بر روی زندگی انسان

2- کلمه‌ی فرهنگ در بر گیرنده‌ی چه ویژگی‌هایی می‌باشد؟ زبان، دین، آداب و رسوم، عقاید و باورها، لباس، مسکن و شیوه‌های فعالیت اقتصادی، ساخت ابزار و نوع بهره‌برداری از محیط

3- فعالیت انسان در سطح کره زمین بر روی چشم‌اندازها چه تأثیری دارد؟ موجب تبدیل چشم‌اندازهای طبیعی به چشم‌اندازهای فرهنگی می‌شود.

4- یکی از مهم‌ترین شاخص‌های فرهنگی که موجب ایجاد وحدت می‌گردد؟ زبان

5- منظور از خانواده زبانی چیست؟ آن دسته از زبان‌های دنیا که دارای یک ریشه‌ی اصلی هستند.

6- مهم‌ترین خانواده‌های زبان جهان کدام‌اند؟ زبان‌های هند و اروپایی، زبان‌های سامی و حامی، زبان‌های آسیای جنوب شرقی

7- زبان‌های سامی و حامی در بین کدام ملت‌ها رایج است؟ سامی در بین اعراب و یهود، حامی در بین مردم شمال آفریقا

8- مهم‌ترین شاخه‌های زبان ایرانی؟ فارسی، پشتو، کردی، اوستایی

9- منظور از اقلیت (مرکز) چیست؟ محلی که پدیده در آن‌جا شکل گرفته است.

10- فرایند پخش (انتشار) چیست؟ فرآیندی که طی آن یک موضوع یا پدیده در طول زمان از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد.

11- دو مذهب بزرگ اسلام کدام‌اند؟ سنی و شیعه

12- ادیان به چند گروه اصلی تقسیم می‌شوند؟ دو گروه ادیان متکی بر یکتاپرستی، ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه

13- سه شاخه‌ی اصلی دین مسیحیت کدام‌اند؟ کاتولیک، پروتستان، ارتدکس

14- این دین در محدوده‌ی آسیا پراکنده شده است؟ بودا

15- سرزمین‌های مسیحیان جهان کدام‌اند؟ اروپا، آمریکا، استرالیا، نیوزیلند، آفریقای جنوبی

16- شاخه‌های دینی مردم چین: کنفوسیوس، تاوایی

17- گرایش مذهبی مردم ژاپن: شینتو

18- علت تخصصی شدن یک کالا یا استخراج یک معدن در یک ناحیه چیست؟ نزدیکی به معادن – دسترسی به سرمایه – نیروی کار- بازار مصرف – امکان حمل و نقل آسان

19- معیارهای توسعه‌ی انسانی کدام‌اند؟ قدرت خرید – میزان باسوادی – امید به زندگی

20- منظور از کانون ناحیه چیست؟ جایی که عوامل وحدت و تجانس به خوبی و وضوح در آن دیده می‌شوند.

21- جغرافی‌دانان پس از تعیین معیارها و شاخص‌های ناحیه‌بندی دست به چه اقدامی می‌زنند؟ با استفاده از روش‌های آماری و کمی میزان وحدت و تجانس را در یک ناحیه تعیین کرده و به وسیله‌ی نقشه نمایش می‌دهند.

22- تخصص ناحیه‌ی بوت آمریکا: مس

23- تخصص ناحیه‌ی جنوب شرقی آسیا: وسایل صوتی و تصویری و ابزارهای الکترونیکی

24- امروزه برای ناحیه‌بندی از چه روش‌هایی استفاده می‌شود؟ نقشه‌کشی – تفسیر عکس‌های هوایی – سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی – روش آماری و ریاضی

25- مهم‌ترین شاخه‌ی زبانی: ماندراین (زبان چینی)

زندگی در سواحل

1- در کدام محیط هوا کره، آب کره و سنگ کره با هم ارتباط دارند؟ سواحل

2- اهمیت سواحل به چه خاطر است؟ نقش ارتباطی، اقتصادی و بازرگانی آن‌ها در زندگی انسان

3- سواحل شرقی آمریکا و مدیترانه از نظر وسعت: سواحل شرق آمریکا دارای عرض بیش‌تری نسبت به سواحل مدیترانه است.

4-انواع ساحل کدام‌اند؟ سواحل سنگی و مرتفع با پهنای کم – سواحل پست و ماسه‌ای با پهنای زیاد

5-سواحل صخره‌ای تحت تأثیر چیست؟ امواج فرسایشی

6-عوامل مؤثر در پیدایش انواع ساحل؟ رسوب‌گذاری – فعالیت آتشفشانی – مرجان‌ها – تغییرات سطح آب دریا

7-عوامل تغییر دهنده سواحل کدام‌اند؟ امواج – جزر و مد – جریان‌های دریایی – یخچال‌های طبیعی

8-اشکال مختلف تغییر سواحل: کاوش – حمل – رسوب‌گذاری

9-عوامل تغییر دهنده سواحل خود تحت تأثیر چه عواملی قرار دارند؟ نوع سنگ‌ها و رسوبات، همگن یا ناهمگونی جنس سنگ‌ها – ارتفاع ساحل – فعالیت‌های آتشفشانی

10-آب دریا بر روی چه نوع سنگ‌هایی ایجاد شکاف و درز می‌کند؟ سنگ آهک

11-اشکال مختلف فرسایش دریایی: فرسایش کاوشی – فرسایش تراکمی

12-اشکال مختلف فرسایش کاوشی دریا: دریاوار – ستون‌های سنگی دریا – غارها – حفره‌ها

13- اشکال مختلف فرسایش تراکمی دریا: تپه‌های ماسه‌ای ساحلی – باتلاق- مرداب‌های ساحلی- رشد مرجان‌ها

انسان و سواحل

1- علت تنوع آبریزان در دلتاها و خلیج‌های کوچک: وجود مواد غذایی فراوان – آب کم عمق و نسبتاً آرام

2- ستون‌های سنگی دوازده‌گانه در سواحل کدام ناحیه قرار دارند؟ ساحل جنوبی ویکتوریا در استرالیا

3- علت اهمیت سواحل از دیدگاه مطالعات زمین‌شناسی چیست؟ داشتن سنگ‌های متنوع و داشتن اشکال متعدد

4- چرا در سواحل پست کم شیب شرایط مساعد برای زراعت وجود دارد؟ آب و هوای مناسب – آب کافی

5- چه عاملی موجب ایجاد بندرگاه و توسعه‌ی ارتباطات و بازرگانی می‌گردد؟ نزدیکی به دریا و دسترسی آسان به سایر مناطق

6- چهار مورد از توان‌های محیطی مناطق ساحلی: سید ماهی – مطالعات زمین‌شناسی – ورزش – تولید انرژی

7- عوامل انسانی تغییر دهنده‌ی سواحل کدام‌اند؟ اکتشاف و استخراج نفت- راه‌سازی – ایجاد بندر – ساخت موج‌شکن‌ها و سدهای دریایی – تعمیق کانال‌های کشتی‌رانی – لایروبی بنادر

8- محیط‌های ساحلی چگونه در معرض تغییرات ناشی از عوامل طبیعی قرار دارند؟ فرسایش ساحل – حمل مواد در جریان طوفان‌ها- جابه‌جایی رسوبات رودخانه‌ای

9- یک نمونه از عملکرد مثبت انسان در سواحل: ایجاد موج‌شکن برای جلوگیری از امواج قوی

10- یک نمونه از عملکرد منفی انسان در سواحل: از بین بردن گیاهان و درختان ساحلی

11- چرا بهره‌برداری ارتباطی از سواحل اهمیت بیشتری دارد؟ زیرا یکی از راه‌های ارتباطی مهم در زمینه‌ی حمل کالا در دنیا در حال حاضر راه‌های دریایی است که مبدأ و مقصد آن به سواحل ختم می‌شوند.

12- بخش اعظم آلودگی نفتی چگونه حاصل می‌گردد؟ از طریق حفاری چاه‌های نفتی در دریاها – شکستن لوله‌های انتقال نفت خام – تصادف کشتی‌های نفت‌کش

13- منابع آلوده کننده‌ی سواحل کدام‌اند؟ الف) مواد آلوده کننده ناشی از فعالیت انسانی ب) آلودگی ناشی از فعالیت‌های انسانی در محیط دریایی که به سواحل حمل می‌شوند.

14- پیامدهای منفی آلودگی نفتی دریاها چیست؟ از بین رفتن جانوران و گیاهان – تأثیر منفی بر فعالیت‌های گردشگری

15- چهار مورد از منابع آلوده کننده‌ی سواحل: مواد رادیواکتیو نیروگاه‌های اتمی – فاضلاب‌های کشاورزی – مواد شیمیایی سمی صنایع – مواد نفتی

16- چرا فاضلاب‌های کشاورزی از منابع آلودگی سواحل هستند؟ زیرا حاوی مقادیر اعظم مواد غذایی از جمله فسفرند که تمرکز آنها در آب‌های ساحلی راکد و کم‌عمق موجب از بین رفتن آبزیان و کاهش کیفیت محیط ساحلی می‌گردد.

17- مدیریت ساحلی در چه زمینه‌ای مطرح می‌گردد؟ استفاده‌ی عاقلانه از محیط‌های ساحلی – جلوگیری از نابودی توان‌های محیطی آنها

18- مدیریت ساحلی به چه مسائلی بستگی دارد؟ به شناخت درست از چگونگی فعالیت عوامل فرسایشی مانند امواج و... در سواحل

19- بهترین راه برای مبارزه با آلودگی نفتی کدام است؟ جلوگیری از وقوع آن

20- چگونه می‌توان از ورود مواد آلاینده نفتی به سواحل جلوگیری کرد؟ با نگهداری صحیح و مراقبت از نفتکش‌ها و نظارت بر کارخانه‌ها

21- امروزه برای جلوگیری از دفع زباله فاضلاب‌ها به آب‌های ساحلی چه اقداماتی صورت می‌گیرد؟ وضع کردن قوانین و ابداع روش‌های علمی برای دفع فاضلاب

22- برای مبارزه با آلودگی حاصل از مواد مغذی مثل فسفر چه باید کرد؟ کنترل کردن مواد مذکور در آب‌های ساحلی – منظم کردن ترکیب و کاربرد کودها – جلوگیری از نفوذ فاضلاب‌ها به این نواحی.

با کوهستان آشنا شویم

1- دو کمر بند کوهستانی کره زمین کدام‌اند؟ جنوب قاره‌ی اوراسیا، غرب قاره‌ی امریکای شمالی و جنوبی

2- کوه‌ها از نظر زمان پیدایش به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ دو دسته کوه‌های دوره‌ی ترشیا (جوان) کوه‌های دوران پالئوزوئیک (پیر)

3- ویژگی کوه‌های جوان کدام‌اند؟ مرتفع، دندان‌دار، پرشیب، نوک تیز، با دره‌های عمیق

4- ویژگی کوه‌های پیر کدام‌اند؟ کم‌ارتفاع، گنبدی شکل، کم‌شیب، با دره‌های باز و کم عمق

5-مهمترین کوه‌های جوان کدام‌اند؟ البرز - زاگرس - آلپ - هیمالیا - راکي - آند

6-مهمترین کوه‌های پیر کدام‌اند؟ عسیر - اورال - گات - آیالاش

7-تعریف نقشه‌ی توپوگرافی؟ نقشه‌هایی که پستی و بلندی زمین را نشان می‌دهند.

8-نقشه‌های توپوگرافی چگونه تهیه می‌شوند؟ از طریق رسم خطوط میزان

9-منظور از خطوط میزان چیست؟ خطوطی هستند که از اتصال نقاط هم ارتفاع به دست می‌آیند.

10-مبنای تعیین خطوط میزان کدام است؟ سطح آب‌های آزاد (صفر متر)

11-منظور از نیمرخ توپوگرافی چیست؟ برشی از عوارض سطح زمین در يك امتداد مشخص و ثابت

12-نظریه جدایی قاره‌ها از کیست؟ آلفرد وگنر

13-بر اساس چه مسائلی وگنر نظریه‌ی جدایی قاره‌ها را مطرح نمود؟ تشابه سواحل برخی از خشکی‌ها و قاره‌ها به خصوص شرق آمریکای جنوبی و غرب افریقا

14- قاره‌ی پانگه‌آ ابتدا به چند قاره تقسیم شد؟ دو قاره‌ی لوراسیا و گندوانا

15- قاره‌ی گندوانا شامل کدام قاره‌ها بود؟ هند – استرالیا – قطب جنوب – امریکای جنوبی – افریقا

16- دو ویژگی اصلی ساختمان زمین که در پیدایش تکتونیک صفحه‌ای نقش اصلی را دارند: پوسته‌ی زمین و قطعات مجزا در کنار یکدیگر – جبهه‌ی زمین و جابه‌جایی مواد مذاب.

17- ضخامت لایه‌ی بیرونی پوسته در زیر اقیانوس‌ها و قاره‌ها: در زیر اقیانوس‌ها حدود 10 کیلومتر و در قاره‌ها حدود 35 کیلومتر.

18- صفحه چیست؟ به هر یک از قطعات لیتوسفر گفته می‌شود.

19- تعریف لیتوسفر: به بخش پوسته به همراه بخش جامد فوقانی جبه به ضخامت 100 کیلومتر گفته می‌شود.

20- تعریف آستونسفر: قسمت پایین لیتوسفر به ضخامت 700 کیلومتر که مواد در آن به حالت نیمه مایع خمیری تا مایع در حال حرکت گفته می‌شود.

21- حرکات صفحات لیتوسفر در کدام قسمت‌ها مشهودتر است؟ در لبه‌ها و مرزهای صفحات

22- حرکات لیتوسفر به چند شکل اصلی منجر به ایجاد کوهستان می‌گردد؟ به دو شکل 1- فشردگی و بسته شدن صفحات 2- جدایی و دور شدن صفحات

23- پیامد فشردگی و بسته شدن صفحات: کوچک شدن فضای چاله‌ی بین دو صفحه و پیدایش کوه‌های جوان

24- پیامد دور شدن صفحات: بالا آمدن مواد مذاب و شکل‌گیری کوه‌های آتشفشانی

25- چگونگی شکل‌گیری کوه‌های آند: برخورد صفحه‌ی نازک و صفحه‌ی آمریکای جنوبی

26- عامل مؤثر در تغییر شکل کوهستان و کاهش ارتفاع آن: عمل فرسایش.

27- فرسایش چیست؟ فرآیند طبیعی سطح زمین که موجب کاهش ارتفاع کوه‌ها و تغییر شکل آن‌ها می‌گردد.

28- مراحل سه‌گانه فرسایش: تخریب – حمل مواد – رسوب‌گذاری

29- هوازدگی چیست؟ تأثیر جو بر سنگ‌های پوسته‌ی زمین به اشکال مختلف که منجر به متلاشی شدن سنگ‌ها می‌گردد.

30- دو شکل اصلی هوازدگی: عمل انجماد – تغییرات دما

31- عوامل مؤثر در حمل و جابه‌جایی مواد تخریب شده کدام‌اند؟ نیروی جاذبه و جابه‌جایی مواد - آب‌های جاری اصلی‌ترین عامل حمل – یخچال عامل حمل در کوهستان‌های مرتفع.

32- در کدام ناحیه حمل مواد به وسیله‌ی آب‌های جاری چشم‌گیرتر است؟ نواحی معتدله.

33- رودها مواد را به چند صورت جابه‌جا می‌کنند؟ محلول – معلق – جهشی - غلتان

34- منظور از اشکال کارستی چیست؟ اشکالی که بعد از حمل مواد به صورت محلول در کوهستان‌های آهکی تشکیل می‌گیرند.

35- مورن چیست؟ موادی که توسط یخچال‌ها حمل می‌شوند.

36- علت پدید آمدن یخرفت؟ فشار یخ بر جداره‌ی دره‌ها و بستر یخچال.

37- طرز تشکیل یخرفت کناره‌ای: جدا شدن سنگ‌های دیواره‌ها.

38- طرز تشکیل یخرفت میانی: به هم پیوستن دو یخچال و درهم آمیختن یخرفت‌های کناره‌ای آن‌ها.

39- طرز تشکیل یخرفت زیرین: از طریق ته‌نشین شدن یخرفت به مرور در کف یخچال‌ها.

40- یخرفت‌های پایانی چگونه ایجاد می‌گردند؟ در انتهای یخچال‌ها، جایی که یخ‌ها نوب می‌شوند و یخرفت‌ها را به جایی می‌گذارند.

41- یخرفت‌ها از چه نظر با هم تفاوت دارند؟ مواد تشکیل دهنده – ساختمان - اندازه

42- یخرفت‌های سرگردان در کدام نواحی یافت می‌شوند؟ جلگه‌های اروپای شمالی، مرکزی و ایالات متحده‌ی امریکا

43- حجم و سرعت آب در قسمت بالایی رود به ترتیب: کم – خیلی زیاد.

44- حجم و سرعت آب در قسمت میانی رود به ترتیب: زیاد – زیاد.

45- حجم و سرعت آب در قسمت پایینی رود به ترتیب: زیاد – بسیار کم.

انسان و کوهستان

13- علت اهمیت داشتن گردش گری برای دولت: درآمدزا بودن

14-جاذبه‌هاي گردشگري ناحيه‌ي کوهستاني: ورزش زمستاني – وجود چشم‌اندازهاي زيبا – وجود درياچه‌هاي کوهستاني – وجود چشمه‌هاي آب گرم

15-چرا چشمه‌هاي آب گرم در نواحي کوهستاني موجب ايجاد جاذبه گردشگري مي‌گردد؟
به دليل خواص درماني آنها

16-چه عواملی موجب دگرگون شدن چشم‌اندازهاي کوهستاني مي‌شود؟ ازدياد جمعيت از يك سو و پيشرفت‌هاي شگرف فناورانه از سوي ديگر

17-کوهستان‌ها در چه زمينه‌هايي مشکل‌زا مي‌باشند؟ آب و هوا – مخاطرات طبيعي – آب - خاک

18-آب و هوای ناحیه‌ی کوهستانی چگونه می‌تواند مشکل‌زا باشد؟ کاهش فشار و رقیق شدن گازها- افزایش و میزان انرژی دریافتی خورشید

19-نقش کوهستان در مخاطرات طبیعی: زلزله – آتش فشان – لغزش و رانش کوه – سقوط بهمین

20-اثر منفي کوهستان بر روي خاک: فرسایش خاک به دلیل شیب تند

21-تأثیر منفي کوهستان بر روي انسان: ايجاد مشکل در تنفس – آفتاب‌سوختگی – گرمای زیاد روز و سرمای شديد شب

22- چرا دره‌ها و دشت‌های پایکوهی شرایط مساعدی را برای استقرار جمعیت و فعالیت اقتصادی فراهم می‌کنند؟ به علت کاهش ارتفاع و شیب زمین

فرسایش در بیابان‌ها، تنوع زیستی در نواحی گرم و مرطوب

1- عامل فرسایش مسلط در نواحی بیابانی؟ باد

2- انواع فرسایش بادی؟ فرسایش کاوشی - فرسایش تراکمی

3- فرآیندهای فرسایش کاوشی: رگ - یاردانگ

4- فرآیندهای فرسایش تراکمی: برخان - سیف

5- فرسایش کاوشی چگونه صورت می‌گیرد؟ از طریق هوازدگی ناشی از انبساط و انقباض طولانی مدت و حمل به وسیله‌ی باد

6- بادبرگی چیست؟ جابه‌جایی و دور شدن ذرات ماسه از محل پیدایش به وسیله‌ی باد

7- بادبرگی در چه نواحی اهمیت دارد؟ نواحی فاقد پوشش گیاهی

8- عمق گودال‌های حاصل بادبرگی چگونه کنترل می‌شود؟ به وسیله‌ی سطح آب‌های زیرزمینی

9- چه زمانی قدرت فرسایشی باد زیادتر است؟ وقتی که باد ذرات ماسه را به همراه داشته باشد.

10- چرا زمین‌های مرتفعی که در معرض فرسایش بادی هستند دارای حواشی پرشیب یا عمودی هستند؟ زیرا بیش‌ترین تأثیر سایش در قسمت پایین و نزدیک به سطح زمین بر موانع سنگی است

11- چرا سطح کناره‌هایی که در معرض فرسایش بادی هستند صاف نیستند؟ متفاوت بودن مقاومت لایه‌های مختلف رسوبی

12- اثر فرسایش بادی بر موانع سنگی منفرد: پیدا کردن شکل سندان کفاشی یا قارچ

13- یاردانگ چیست؟ برجستگی‌های حاصل از فرسایش کاوشی کناره‌های فرو رفته شکل که توسط آب ایجاد شده‌اند.

14- ویژگی یاردانگ: داشتن رأس مسطح – پرشیب بودن طرف رو به باد و کم شیب بودن طرف دیگر- تشکیل شده از رسوبات نرم دریاچه‌های گذشته

15- نواحی دارای یاردانگ؟ بیابان غربی مصر- بیابان لوت ایران

16- چگونگی تشکیل تپه‌های ماسه‌ای؟ از دست دادن سرعت باد

17- متداول‌ترین نوع تپه‌های ماسه‌ای؟ برخان

18- ویژگی برخان: هلالی شکل بوده و دو زائده طویل در جهت باد دارند.

19- شرایط تشکیل تپه‌های ماسه‌ای: وجود مقداری ماسه – وجود يك مانع

20- سیف چیست؟ تپه‌های ماسه‌ای طولی که در جاهایی که بادهای غالب از دو جهت بوزند تشکیل می‌شود.

21- رس چیست؟ خاک نرم و بسیار ریز که توسط باد جابه‌جا شده است.

22- ویژگی‌های رس: بسیار ریزدانه – زردرنگ – لایه لایه – تشکیل شده توسط باد.

23- نام جنگل‌های استوایی: سلوا

24- منشاء لوس: گرد و خاک بیابان – رسوبات خشک شده‌ی کف رودها – دریاچه‌های خشک شده‌ی یخچالی

25- در حاشیه‌ی شمالی و جنوبی جنگل‌های استوایی چه نوع پوشش گیاهی قرار دارد؟
جنگل‌های مداری

26- ویژگی مهم جنگل‌های استوایی؟ وجود تعداد بسیار زیاد گونه‌های درختی

27- انجیر وحشی چگونه گیاهی است؟ گیاهی چسبنده که ریشه خود را در خاک فرو برده و رشد آن‌ها به حدی است که درخت میزبان را محصور کرده و جایگزین آن می‌شود.

28- دلیل تنوع و کثرت انواع حشرات در نواحی استوایی: یکنواختی محیط و نبود فشارهای طبیعی

29- شرایط لازم برای فرسایش بادی کدام‌اند؟ شرایط آب و هوایی خشک – بادهای شدید – مواد سطحی نرم

توان‌ها و محدودیت‌های زندگی در نواحی خشک و مرطوب

1- توان‌مندی‌های محیطی نواحی گرم و خشک؟ ساعات آفتابی زیاد – آسمان صاف و درخشان – وسعت زیاد و جمعیت کم – معادن انرژی – محیط دست نخورده

2- چه عواملی دستیابی سریع به محیط‌های گرم و خشک را فراهم کرده است؟ پیشرفت اقتصادی و فن‌آوری ارتباطی

3- نقش مثبت آسمان صاف و درخشان نواحی گرم و خشک. برای مطالعات و تحقیقات نجومی و مشاهدهی اجرام فضایی

4- اثر مثبت وسعت زیاد و کمی جمعیت نواحی گرم و خشک؟ برای آموزش‌های نظامی- آزمایش‌های اتمی و برخی فعالیت‌های ورزشی

5- شهرهای جدید استرالیا به دنبال استخراج کدام معادن شکل گرفته‌اند؟ طلا و نقره

6- استخراج نفت در بیابان‌های ساحلی خلیج فارس چگونه گسترش یافته است؟ با شیرین کردن آب دریاها - ایجاد پالایشگاه - صنایع وابسته به نفت

7- معدن مؤثر در توسعهی کشور مراکش: وجود بادهای شدید و همیشگی برای انرژی بادی و وجود هوای صاف و آفتابی در اکثر ایام سال برای انرژی خورشیدی

8- عوامل مؤثر در استفاده از انرژی بادی و خورشیدی؟ وجود بادهای شدید و همیشگی برای انرژی بادی و وجود هوای صاف و آفتابی در اکثر ایام سال برای انرژی خورشیدی

9- محدودیت‌ها و مشکلات نواحی گرم و خشک؟ شکننده بودن محیط - خشک‌سالی - فقر خاک و فرسایش آن - حرکت ماسه‌های روان - دشواری ارتباط - کم‌آبی

10- نشانه‌های گسترش بیابان: کاهش پوشش گیاهی - افزایش فرسایش خاک - حرکت ماسه‌های روان

11- نکات مهم در مورد بیابان‌زایی: اقدامات انسان گسترش بیابان را تشدید می‌کند – نواحی بیابان شده را می‌توان از طریق مدیریت منظم و حفاظت آب بازسازی نمود.

12- نقش انسان در خشک‌سالی: افزایش بیش از حد دام‌ها – حفر چاه‌های متعدد – کشت محصولات به جای دامپروری – شخم زدن زمین – حفظ پوشش گیاهی

13- نقش آب‌های سطحی در نواحی گرم و خشک: بسیار کم – به صورت هرز آب‌های موقتی

14- مشکلات آب‌های زیرزمینی نواحی گرم و خشک: نداشتن عمق یکسان و شور و غیرقابل استفاده

15- مسائل مربوط برای تأمین آب: نیاز به سرمایه، تخصص و فن‌آوری دارد – هدف آن‌ها رفع یا کاهش مشکل آب است.

16- در کدام کشورها با استفاده از فن‌آوری جدید به کشت محصولات چوبی، گاو و پنبه در نواحی خشک اقدام کردند؟ آمریکا و استرالیا

17- با چه اقدامی امکان استخراج انواع منابع معدنی در نواحی گرم و خشک پدید آمده است؟ انتقال آب از نواحی مجاور

18- عوامل مؤثر در تغییر کاربری‌های جنگل‌های استوایی؟ افزایش جمعیت – پیشرفت فن‌آوری – تولید چوب - کشاورزی

19- کشورهای پیش‌تاز در زمینه‌ی تولید چوب در نواحی استوایی: برزیل – اندونزی – هند – نیجریه – فیلیپین - مالزی

20- زمینه‌های کاری مدیریت جنگل‌های استوایی: جنگل‌کاری مصنوعی – مبارزه با آفات گیاهی – مدیریت حیات وحش

21- دلایل محسوس بودن خطر فرسایش در جنگل‌های آمازون: به دلیل احداث شبکه‌ی راه‌های سراسری آمازون و تبدیل به چراگاه‌های کم ظرفیت

22- سهم برزیل – اندونزی و زئیر در جنگل‌های آمازون: برزیل 30 درصد- اندونزی 10 درصد – زئیر 9 درصد

23- اثر انسان بر روی پوشش گیاهی: قطع بی‌رویه درختان جنگل‌های استوایی و انهدام تدریجی آن‌ها

24- دلایل مشکل‌زا شدن انهدام جنگل‌ها برای انسان و محیط: محافظ طبیعی خاک جنگل در برابر قطرات باران – امکان نفوذ و جذب بیش‌تر آب در درون خاک – مانع شدن از ایجاد جریان سطحی شدید – جلوگیری از توسعه‌ی رودها و مانع شدن از افزایش مقدار آبرفت

25- آبرفت‌ها چه تأثیراتی را همراه دارند؟ شکل رودخانه – عمر مفید سدها – اکوسیستم‌های دریایی ساحلی و زندگی انسان

26- فواید آتش‌زدن بوته‌های جنگلی توسط بومیان آفریقا؟ تعقیب شکار – آماده کردن زمین برای چرای حیوانات

27- شکننده بودن محیط نواحی گرم و خشک یعنی چه؟ تغییری کوچک در محیط، اختلال و نابسامانی محیطی سریعی را ایجاد می‌کند.

ویژگی‌های طبیعی نواحی قطبی

1- بادهای قطبی با کدام هوا برخورد و اثر این برخورد چیست؟ با هوای معتدل و مرطوب که موجب رانش آن به سمت بالا و ریزش جوی به ویژه برف می‌گردد.

2- وزش باد در نواحی قطبی چگونه است؟ از نواحی پرفشار ساحلی به سمت نواحی داخلی

3- قطب شمال سردتر است یا قطب جنوب؟ چرا؟ قطب جنوب، زیرا اطراف قطب شمال را دریاها و اقیانوس‌ها در بر گرفته‌اند.

4- پیامدهای گرم شدن قطب؟ آب شدن یخ‌های قطبی – بالا آمدن آب اقیانوس‌ها و به زیر آب رفتن بخشی از خشکی‌ها

5- طولانی‌ترین روز جهان در ناحیه‌ی قطب شمال در مدار 66 درجه و 33 دقیقه: اول تیر

6- هر چه از قطب به مدارهای قطبی می‌رویم اختلاف طول روز و شب چه تغییری می‌کند؟ کاهش می‌یابد

7- نواحی واقع شده در ناحیه‌ی شمالگان؟ شمال اروپا – آلاسکا – سیبری – کانادا - گرینلند

8- دو خلیج در قطب جنوب: ودل - راس

9- نام شبه جزیره‌ای در قطب جنوب: پالمر

10- ویژگی‌های آب و هوایی نواحی قطبی و مهم‌ترین آن‌ها؟ سرمای شدید (مهم‌ترین ویژگی) – وزش بادهای سرد دائمی – بارش کم

11- علت سرمای شدید ناحیه قطبی: کمبود انرژی دریافتی و بازتاب انرژی خورشیدی از روی زمین پوشیده از یخ و برف

12- پیامد سرمای شدید قطب: ایجاد فشار زیاد هوا – کاهش بخار آب – بارندگی هوا

13- دلیل کمبود بخار آب در نواحی قطبی: تبخیر کم و سردی هوا

14- یخچال‌ها چند درصد مساحت کره‌ی زمین را تشکیل می‌دهند؟ 10 درصد

15- عوامل مؤثر در تشکیل یخچال: دمای زیر صفر درجه – شدت و جهت وزش باد –
وضع تابش خورشید – شیب محل

16- مراحل تشکیل یخچال: یخ برف (نوه) – یخ حباب دار – یخ بلوری - یخچال

17- مناطق تشکیل یخچال: نواحی قطبی و ارتفاعات کوهستانی با دمای زیر صفر درجه

18- انواع یخچال: جریان‌های یخی (کوهستانی و دره‌ای) – کلاهک‌های قطبی

19- کلاهک‌های قطبی: توده‌های عظیم یخ که در مناطق قطبی قرار دارد و 95 درصد
یخچال‌های کنونی جهان را در برمی‌گیرند.

20- یخ‌ساز چیست؟ شکل کلاهک‌های قطبی به صورت سرپوش یا کلاهک‌های پهن.

21- عظیم‌ترین یخچال: قطب جنوب.

22- آیسبرگ چیست؟ توده‌های یخ شناور در آب.

23- پرفروست چیست؟ زمین‌های یخ‌زده.

24- چه عاملي موجب حفاظت بدن پنگوئن‌ها در آب‌هاي سرد مي‌شود؟ پوششي از پرها و لايه‌اي از چربي.

25- اولين زنجيره‌ي غذايي: پلانکتون‌ها که غذاي ميگويي به نام کريل مي باشند.

26- گياه قطب جنوب: خزه.

27- ويژگي جانوران قطبي: داشتن پوست ضخيم براي ثابت نگه داشتن دماي بدنشان

28- دليل فشار يخچال‌هاي قطبي به اطراف: سنگيني توده‌ي يخ.

29- منبع تغذيه‌ي جانوران قطبي: دريا

30- حجم آيسبرگ‌ها در آب: در آب‌هاست.

انسان در نواحی قطبی

1- اولين اکتشاف در زمينه قطب از چه زماني آغاز شد؟ اوایل قرن بیستم

2- نام کاشف نروژی قطب جنوب: رابرت فالکون اسکات

3- نام کاشف قطب جنوب: روالد آموندس

4- نام ساکنان قدیمی قطب شمال: اسکیمو

5- نام ساکنان تخصصی اسکیموها: ماهی‌گیری، دریانوردی، ساختن قایق‌های سبک و تهیه لباس گرم

6- شیوه و محل زندگی اسکیموها نسبت به چه چیزی تغییر می‌کند؟ متناسب به فصل

7- ایگلو چیست؟ کلبه‌های یخی اسکیموها

8- محل و شیوه زندگی اسکیموها در زمستان: در کلبه‌های یخی در نزدیکی سواحل و به شکار شیردریایی و نهنگ می‌پردازند.

9- محل و شیوه زندگی اسکیموها در تابستان: در زیر چادر و در کنار رودها اقامت می‌کنند و ماهی آزاد و گوزن شمالی شکار می‌کنند.

10- تابستان و زمستان در فرهنگ اسکیموها: تابستان مذکر و زمستان مؤنث

11- انیوویک: شهری زیبا در کانادا که با امکانات دولت در منطقه اُکلامیک ساخته شده است.

12- زندگی و فعالیت در نواحی قطبی نیازمند چیست؟ برنامه‌ریزی دقیق و منطبق با شرایط ویژه‌ی محیطی آن

13- توان‌های محیطی نواحی قطبی؟ انرژی گرمایی درون زمین – جریان‌های گرم دریایی- صید و شکار – منابع و معادن

14- شیوه جلوگیری از خراب شدن لوله‌ها در هنگام استفاده از انرژی گرمایی زمین: دادن گرمای آب زیرزمینی به آبی که مواد شیمیایی ندارد و سپس از گرمای این آب تازه استفاده می‌کنند.

15- جریان دریایی گلف استریم کدام نواحی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ کناره‌های غربی شبه جزیره اسکاندیناوی تا دریای بارنتز در شمال روسیه

16- اثرات مهم جریان گلف استریم: تعدیل درجه حرارت – افزایش بارش – فراهم کردن امکان کشتی رانی در اقیانوس منجمد شمالی

17- بندر روسه در قطب شمال: آرخانگلسک

18- دو بندر مهم نروژ در قطب شمال: تورنتهایم - برگن

19- اهمیت جانوران دریایی نواحی قطبی: منبع مهم تأمین پروتئین و مواد دارویی ساکنان

20- محل زندگی گوزن شمالی: سرزمین لاپلند بین مرز نروژ و روسیه

21- بزرگترین تشکیلات زغال سنگی جهان در کجاست؟ قطب جنوب

22- دستاوردهای حفاری لایه‌های یخ قطبی برای دانشمندان؟ تاریخچه تحولات آب و هوایی منطقه – ترکیبات جو در طول هزار سال قبل – آتشفشان‌ها و میزان مواد شیمیایی موجود در کره زمین

23- پدیده‌های زیبای قطب جنوب؟ پدیده شفق قطبی – خورشید نیمه شب – اجتماع پنگوئن‌ها و آل‌های‌های گول‌پیکر

24- مجمع‌الجزایر اسپیتزبرگن متعلق به چه کشوری است؟ نروژ

25- منطقه اورانیم‌دار در قطب: آلاسکا و جنوبگان

بهار 95

سعید رضائی

دانشجو معلم کارشناسی دبیری زبان و ادبیات فارسی

Rezaie.blog.ir